

تاریخ ایران

جلد اول

ایران قدیم تا صدر اسلام

حسن پیرنیا (مشیرالدوله)

www.ketab.ir

سرشناسه: پیرنیا، حسن، ۱۲۵۲ - ۱۳۱۴.

عنوان قراردادی: تاریخ کامل ایران. برگزیده

عنوان و نام پدیدآور: تاریخ ایران قبل از اسلام / نویسنده حسن پیرنیا.

مشخصات نشر: قم: آسمانگون، ۱۴۰۱.

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۶۷-۴۴-۳

شابک جلد اول: ۵-۴۰-۷۱۶۷-۶۲۲-۹۷۸ شابک جلد دوم: ۲-۴۱-۷۱۶۷-۶۲۲-۹۷۸

شابک جلد سوم: ۹-۴۲-۷۱۶۷-۶۲۲-۹۷۸ شابک جلد چهارم: ۶-۴۳-۷۱۶۷-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فنیبا

عنوان دیگر: تاریخ کامل ایران.

موضوع: ایران -- تاریخ -- پیش از اسلام

موضوع: ایران -- تاریخ -- بعد از اسلام

موضوع: ایران -- تاریخ -- اشکانیان، ۲۲۹ ق.م. - ۲۲۶ م.

موضوع: ایران -- تاریخ -- ساسانیان، ۲۲۶ - ۶۵۱ م. -- اسناد و مدارک

شناسه افزوده: پیرنیا، حسن، ۱۲۵۲ - ۱۳۱۴. تاریخ کامل ایران. برگزیده

شناسه افزوده: اقبال آشتیانی، عباس، ۱۲۷۵ - ۱۳۳۴. تاریخ کامل ایران. برگزیده

شناسه افزوده: هیئت تحریریه

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ الف ۹ پ / DSR1۴۰

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۴۶۲۵۸۸

تاریخ ایران (جلد اول)

ایران قدیم تا صدر اسلام

حسن پیرنیا (مفسرالدوله)

ویرایش: کاظم عابدی

ناشر: آسمانگون

طراح جلد: مجید غلامحسینی

صفحه آرایشی: سهیلاگره زاده

تاریخ و نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ: احسان

شابک دوره: ۳-۴۴-۷۱۶۷-۶۲۲-۹۷۸

شابک جلد اول: ۵-۴۰-۷۱۶۷-۶۲۲-۹۷۸

آسمانگون
نشر

۰۲۵-۳۷۸۳۹۸۳۶

۰۲۵-۳۷۸۳۹۸۳۷

۰۲۵-۳۷۷۳۴۹۳۹

۰۹۱۴۱۵۱۰۴۸۴

مرکز پخش انتشارات زرین

تهران خ انقلاب، خ فخرآزای خ وحید

نظری شرقی، پلاک ۶۱ طبقه اول واحد

b۱۲

۰۲۱-۶۶۹۰۹۰۶۸

کلیه حقوق این اثر ترجمه، متعلق به
«انتشارات آسمانگون» می باشد و
هرگونه خرید و فروش یا مترجم و یا
کپی از متن کتاب غیرقانونی بوده و
قطعا پیگرد قانونی خواهد داشت.

۸۰۷۰۰

درباره مؤلف (حسن پیرنیا) ۹

یک: شکل جغرافیایی فلات ایران

مقدمه	۱۳
نژادها: نژاد سفیدپوست، مودمان هند و اروپایی	۲۰
آریان‌ها - شعبه ایرانی آنها	۲۲
آمدن آریان‌ها به فلات ایران	۲۴
مذهب آریان‌ها و اخلاق آنها	۲۶
خانواده، طبقات و شکل حکومت	۲۹

دو: مختصری از تاریخ عیلام

مقدمه	۳۵
حدود عیلام	۳۷
نژاد	۳۷
زبان	۳۸
خط	۳۸
مذهب	۳۹
شهر شوش	۳۹
■ تقسیم گذشته‌های عیلام	۴۱
اول: از زمان بسیار قدیم تا [۲۲۲۵ ق.م.]	۴۳
دوم: از [۲۲۲۵ - ۷۴۵ ق.م.]	۵۱
سوم: از [۷۴۵ تا ۶۴۵ ق.م.]	۵۵

سه: تاریخ آریان‌های ایرانی

۶۷	مقدمه
۷۳	■ بخش اول: دوره‌ی مادی
۷۵	مقدمه
۷۹	● فصل اول: شاهان ماد
۸۷	● فصل دوم: تمدن مادی
۹۳	■ بخش دوم: دوره‌ی اول پارسی‌ها
۹۵	مقدمه
۹۷	● فصل اول: شاهان هخامنشی
۹۷	اول - کوروش بزرگ
۱۰۹	دوم - کمبوجیه
۱۱۵	سوم - داریوش اول - بزرگ
۱۲۹	چهارم - خشایارشا
۱۳۷	پنجم - اردشیر اول (آرتخشتر)
۱۳۸	ششم - خشایارشا دوم
۱۳۸	هفتم - سفدیانس
۱۳۸	هشتم - داریوش دوم
۱۴۰	نهم - اردشیر دوم (آرتخشتر)
۱۴۴	دهم - اردشیر سوم
۱۴۵	یازدهم - آرشک
۱۴۵	دوازدهم - داریوش سوم
۱۴۷	● فصل دوم: قشون‌کشی اسکندر به ایران - انقراض سلسله‌ی هخامنشی
۱۴۷	مقدمه
۱۴۹	جنگ گرانیک
۱۵۰	جنگ ایسوس
۱۵۲	جنگ گوگامل
۱۵۷	● فصل سوم: تمدن ایران در دوره‌ی هخامنشی
۱۵۷	وسعت دولت هخامنشی
۱۵۸	تشکیلات
۱۵۹	داوری و مجازات‌ها
۱۶۰	سپاه
۱۶۱	مذهب
۱۶۴	طبقات
۱۶۵	صنایع
۱۶۷	اثار دوره‌ی هخامنشی
۱۷۰	در نقش رستم
۱۷۰	در شوش

۱۷۱	سروستان و فیروزآباد
۱۷۱	زبان و خط
۱۷۳	کتیبه‌ها
۱۷۵	■ بخش سوم: دوره‌ی مقدونی و یونانی (اسکندر و سلوکی‌ها)
۱۷۷	● فصل اول: فتوحات اسکندر بعد از فوت داریوش سوم
۱۷۷	تسخیر ممالک شرقی ایران
۱۷۹	سفر جنگی به هند
۱۸۰	مراجعت اسکندر به ایران و فوت او
۱۸۳	● فصل دوم: طرز رفتار اسکندر - کارهای او
۱۸۷	● فصل سوم: جانشینان اسکندر - سلوکی‌ها
۱۹۱	■ بخش چهارم: دوره‌ی پارتی‌ها
۱۹۳	● فصل اول: پارتی و شاهان اشکانی
۱۹۳	پارت، یعنی خراسان کنونی
۲۲۳	● فصل دوم: اوضاع ایران در دوره‌ی پارتی‌ها - تمدن اشکانی
۲۲۳	بسط دوره اشکانی
۲۲۵	تشکیلات دولت اشکانی
۲۲۶	مذهب
۲۲۷	زبان و خط
۲۲۹	صنایع و فنون
۲۳۱	تجارت
۲۳۲	مسکوکات
۲۳۳	مذاهب خارجه
۲۳۳	نتیجه
۲۳۵	■ بخش پنجم: دوره‌ی دوم پارسی‌ها
۲۳۷	● فصل اول: شاهان ساسانی
۲۳۷	مقدمه
۲۳۹	اول - اردشیر اول (ارت خستر)
۲۴۲	دوم - شاپور اول (شاه پوهر)
۲۴۵	سوم - هرمز اول (انو هرمزد)
۲۴۵	چهارم - بهرام اول (وره ران)
۲۴۶	پنجم - بهرام دوم (ورهران)
۲۴۷	هفتم - نرسی (نرسه)
۲۴۸	هشتم - هرمز دوم (انوهر مزد)
۲۴۹	نهم - آذر نرسی (آذر نرسه)
۲۴۹	دهم - شاپور دوم (شاه پوهر) - بزرگ
۲۵۴	یازدهم - اردشیر دوم (ارت خستر)
۲۵۵	دوازدهم - شاپور سوم (شاهپور)